

Instinctief

ANTON BEYNEN*

petfood

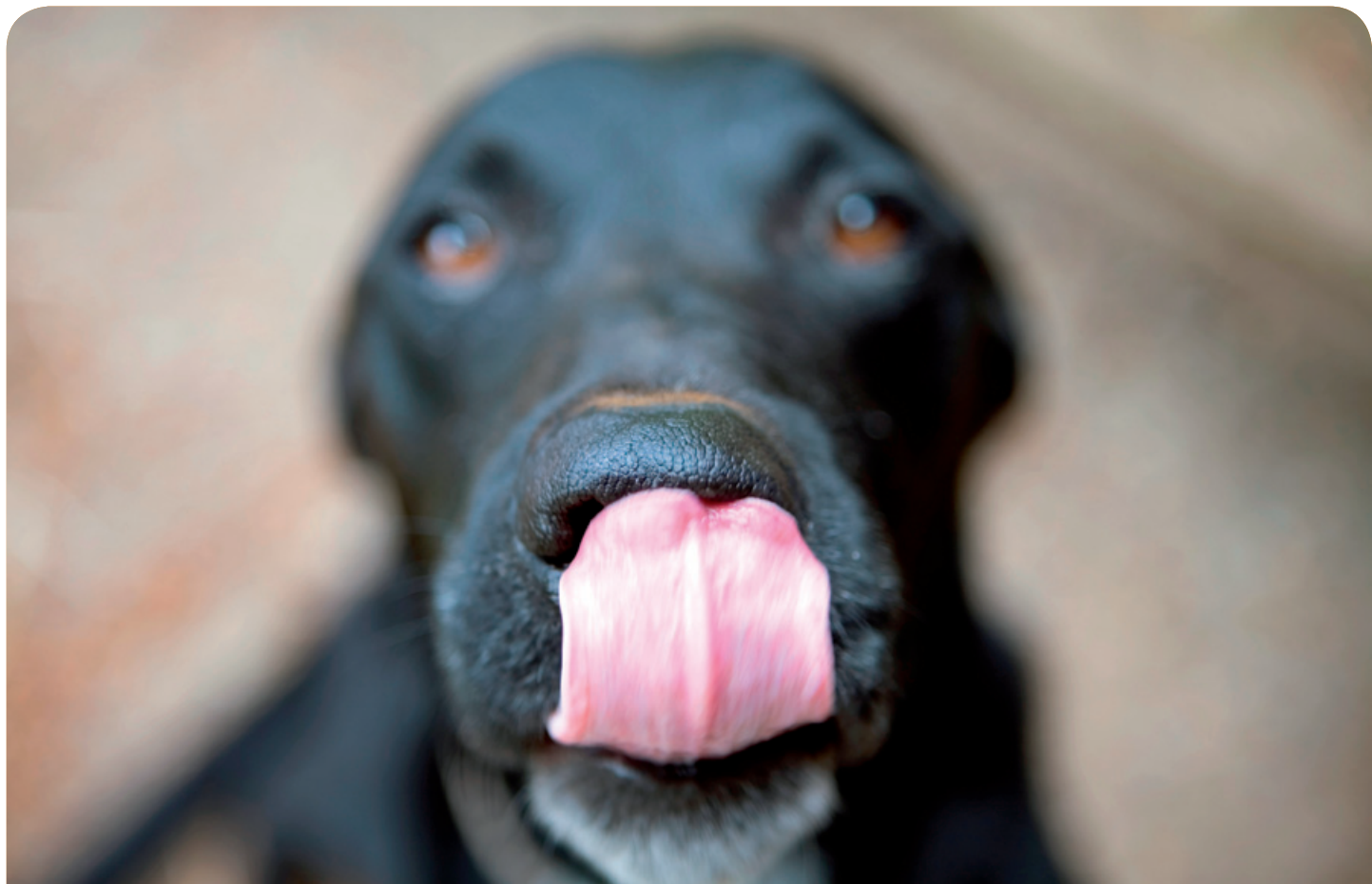
Instinctieve petfoods claimen gezond te zijn door nabootsing van het natuurlijke voedingsgedrag van honden en katten. Sommige voeders zouden een voedingsprofiel hebben waaraan katten instinctief de voorkeur geven. De beweringen wordt niet door experimenteel onderzoek ondersteund.

De voeding die honden zelf samenstelden, is in overeenstemming met een 'simpele' voorkeur voor vet.

Instinctieve voeding heeft betrekking op de denkwijze dat dieren in hun natuurlijke omgeving combinaties van voedselbronnen kunnen selecteren die hun behoeften aan voedingsstoffen dekken. De belangstelling van veel honden- en katteneigenaren voor natuurlijke voeding heeft fabrikanten aangezet tot het creëren van een nichemarkt voor instinctieve petfoods.

Bij sommige voeders is het woord 'instinct(ive)' onderdeel van de productnaam. Er zijn kattenvoeders die een instinctief macronutriëntenprofiel etaleren: de gehalten aan eiwitten, vetten en koolhydraten zouden door katten met vrije voedselkeuze actief worden geselecteerd. Wilde petfoods volgen het idee dat honden en katten ondanks domesticatie in nutritioneel

opzicht niet verschillen van hun voorouders. Volgens aanprijzing simuleren deze voeders wat honden en katten in de natuur zouden eten. Binnen de categorie van wilde petfoods kan het accent liggen op instinctieve voeding, maar de benamingen kunnen ook verwijzen naar evolutionaire, biologisch geschikte, voorouderlijke of paleolithische voeding. Wilde voeders zijn graanvrij en in de vorm van brokken, blikvoer, diepgevroren of gevriesdroogd product. Wilde brokken bevatten meer eiwit en vet en minder koolhydraten dan andere geëxtrudeerde droogvoeders op de markt. Aangaande wilde petfoods en hun nutritionele concepten bestaat geen wetgeving of gedragscode.

Nutriënten uitbalanceren

Een theorie stelt dat dieren evolutionaire gedrags- en fysiologische mechanismen hebben ter verwerving van hun nutritionele target, oftewel een optimaal mengsel van voedingsstoffen. Ze kunnen meervoudige en veranderende nutriëntenbehoeften in een variabele nutritionele omgeving uitbalanceren. Geometrisch gezien leven dieren in een multidimensionale nutriëntenruimte met assen voor de nutriënthoeveelheden. De opnametarget, die empirisch kan worden gemeten, is groter dan het nutritionele doelwit omdat de opgenomen hoeveelheid van een nutriënt niet volledig biologisch beschikbaar is.

Ook wanneer honden en katten het vermogen bezitten tot uitbalanceren van macronutriënten, dan is dit moeilijk experimenteel aan te tonen. De eigenschap kan worden overstemd door organoleptische factoren. Bij het gebruik van reguliere, complexe ingrediënten kunnen de invloeden van macronutriënten en andere stoffen niet worden ontrafeld. In ieder geval, bij het aanbieden van een keuze uit verschillende, volledige voeders wordt preferentie niet gedreven door een nutriënttekort.

Keuze-experimenten

Volgens een wetenschappelijke publicatie reguleren honden het macronutriëntenprofiel van hun voeding, met als doel een eiwit:vet:koolhydraat-verhouding van 30:63:7, uitgedrukt in percentages van de opgenomen metaboliseerbare calorieën (Hewson-Hughes et al., 2013). In een keuze-experiment kregen de honden, tegelijkertijd en in overvloed, drie commerciële, volledige natvoerders waarmee ze eerdere ervaring hadden. De macronutriëntenprofielen van de voeders waren 22:22:56, 45:53:2 en 22:71:7. De geselecteerde voedersamenstelling (30:63:7) wijst op een voorkeur voor vetrijk natvoeder, wat in hetzelfde onderzoek ook voor droogvoeder gold. Het gekozen macronutriëntenprofiel kan worden verklaard door de

Instinctief eten

Het brede scala aan humane voedingspatronen omvat ook enkele vormen van rauwvoedsel-diëten (raw-foodisme), waaronder instinctief eten. De filosofische beginsel van instinctief eten is als volgt. Het voedingsinstinct van de moderne mens is onveranderd in vergelijking met zijn vroege voorouders. Het instinct functioneert daarom alleen bij een gevarieerde keuze uit plantaardig en dierlijk voedsel in onbewerkte en ongemengde staat. Een oorspronkelijk voedingsmiddel dat op individueel niveau aantrekkelijk/lekker is, bevordert de gezondheid. Niet-oorspronkelijke moleculen in bewerkt voedsel zijn slecht. Instinctief eten staat op gespannen voet met bewust gebruik van instinctieve petfoods, oftewel honden en katten instinctief laten eten middels een industrieel bewerkt, gemengd eenheidsvoeder.

**Anton Beynen is werkzaam bij Vobra Special Petfoods*

algemene opvatting dat vet bijdraagt aan smakelijkheid.

Onderzoekers betogen dat katten de opname van macronutriënten uitbalanceren (Hewson-Hughes et al., 2011, 2013). In vier keuze-experimenten werden katten gebruikt die eerder de volledige testvoerders kregen voorgeschoteld. Het betrof een driedovoudige voederkeuze (drie natvoerders), twee viervoudige keuzes (één natvoeder, drie droogvoerders; één droogvoeder, drie natvoerders) en een zesvoudige keuze (drie natvoerders, drie droogvoerders). Bij de testvoerders waren de contrasten aangebracht door verschillende hoeveelheden van dezelfde, reguliere ingrediënten. Het gemiddelde, geselecteerde macronutriëntenprofiel voor de vier experimenten was 47:38:15. Het aselechte, willekeurige macronutriëntenprofiel kan worden berekend op basis van gelijke drogestofopname voor elk aangeboden voeder: het gemiddelde voor de vier experimenten was 44:38:18. Dit impliceert dat de katten geen specifiek macronutriëntenprofiel nastreefden.

Gezondheid

Instinctieve voeders zijn relatief rijk aan eiwit en vet, en dus relatief arm aan koolhydraten. De relatie tussen dit macronutriëntenprofiel en gezondheid is verontrustend. Vetrijk voeder kan bijdragen tot de ontwikkeling van overgewicht en obesitas bij honden en katten. Honden met onbeperkte toegang tot een vetrijk

voeder (20:51:29 versus 18:23:59) consumeerden meer calorieën en zetten meer lichaamsvet aan (Romsos et al., 1978). Katten die ad libitum werden gevoerd met een vetrijk voeder (30:41:29 versus 35:25:40) werden vetter (Nguyen et al., 2004).

Bij de hond zijn chronische nierinsufficiëntie en alveolesklierontsteking algemeen voorkomende aandoeningen. Onderzoek bij honden met experimenteel geïnduceerd nierfalen liet zien dat een hoge eiwitopname (30:40:30 versus 16:39:45) de nierschade verergerde (Finco et al., 1994). Bij honden met geïnduceerde pancreatitis veroorzaakte een zeer vetrijk voeder (21:62:17), vergeleken met diverse vetarmere voeders, meer ernstige ziektesymptomen (Haig, 1970). Het lijkt voorsnóg verstandig om hondenvoeders met bovenmatige eiwit- en/of vetgehalten te mijden.

Conclusies

De filosofie achter instinctieve petfoods wordt niet door keuze-experimenten ondersteund. Er is geen overtuigend bewijs dat honden en katten hun opname van eiwitten, vetten en koolhydraten actief reguleren en uitbalanceren. De voeding die honden verkozen is in overeenstemming met een 'simpele' voorkeur voor vet. Het menu dat katten zelf samenstelden correspondeerde met een willekeurig mengsel van de voorgeschotelde voeders. Instinctieve petfoods bevatten overmatig eiwit en vet en zijn mogelijk niet optimaal gezond. ■